

Rade Jolić: JA

IZDAVAČ:
IGP „PEGAZ“ , Biljelo Polje

Za izdavača:
Zoran Loktionov

Recezeni:
Perica Jokić
Suzana Lovrić
Milen Šelmić

Dizajn korica i tehnička obrada:
Rade Jolić

Fotografije:
Anđelka Lutovac

Kontakt:
jolicrade@gmail.com

Štampa:
IGP „PEGAZ“ - Bijelo Polje

Tiraž:
300 primjeraka

RADE JOLIĆ

JA

Berane, 2016.

Bilo je trenutaka kada sam htio da pobjegnem od svega, ali uvijek sam nailazio na sebe i svaki put bih se uplašio.

Ne znam da li je još neko samom sebi posvetio svoju zbirku pjesama, a ako nije ja sam prvi. Mrak se ne poklanja dragim ljudima.

Sebi!

POZORNICA

Dame i gospodo
Ljubitelji pozorišta
DOBRO VEČE
Dobrodošli
Na našu i vašu predstavu

Nemojte grickati sjemenke
Nemojte pričati
Ne čačkajte nos ni zube
Nemojte se ljubiti
Nikom ništa ne obećavajte
I nemojte se nadati

Ćutite
Slušajte
I gledajte

Sve što budete vidjeli
Biće iluzija
Magija
Ne vjerujte ni očima ni ušima

I rađanje će biti lažno
I život i smrt su lažni
Lažni će biti i prozori
Vazduh i vatra

Nauka danas pravi prava čudesa

Napominjem
Ne smijete spavati

Da ste sinoć ovdje zadrijemali
Pojeli bi vas psi
A ako se večeras uspavate
Poješće vas svinje

Predstava može da počne

UŽIVAJTE

**POEZIJA JE ŽENA.
VOLIM POEZIJU**

PJESMA ZA PLES

Večeras
Neću da čekam zoru
Ne treba mi
Hoću da spavam
I sanjam
I još jednom
Posljednji put
Da tražim nadu

Hoću da sanjam kako plešem tango
Na nekoj nebeskoj pokorici
Negdje blizu obala Južne Amerike
Na Pacifiku
Ili između Bosfora i Dardanelija
Ili pak Burse
Koja se savila ispod Uludaga
Možda Indonezije
Ili Akropolja
Ili ...

Meni je svejedno
Nigdje nisam putovao
Ali bih volio da plešem
Tango
Sa onom koja nosi u kosi mirise
Svih kontinenata

To je ples ljubavi i tijela

Tada bih oživio
Znao bih da imam noge
Prste
Da imam srce
Čiji bi damari
Dobovali po njenim dojčkama
Da imam usne
Koje bi se slijepile sa njenim vratom
I ušnom školjkom

Požuri
Draga na stolu mi je časovnik
Mrki ćilimi se već miješaju s nebom

Pakuj kofere
Vodim te u Rim
Ali ne ove godine
Već 1972.
Kada sam se ja rodio
A kad je Henri Čarls Bukovski
Sve obnažio do smisla
I smjelo pisao o požudi
I smišljao razne vragolije
Možda o tebi
Ili o meni

Ne postoji slučajnost

Možda je to bilo
Baš u Rimu
Baš na Španskim stepenicama
I
Baš tu
Ja ću napraviti jedan duboki naklon
Poljubiću ti ruku
I umjesto jabuke
Ponudiću sebe
Najljepšoj

Da li si za ples

Ako nećeš
Bukovski će se vratiti u San Pedro
I neće više dolaziti
A ja u Berane
Odakle nisam ni odlazio
Nego ostao da se igram sa riječima
I sa godinama
I nikad neću naučiti da plešem tango

ZABORAVNA PJESMA

Mi se ne poznajemo
A upoznavali smo se stotinu puta

Sretali smo se u pozorištima
Na književnim promocijama
U prodavnicama čokolade ...

Na pijacama smo kupovali istu ribu
I dok smo po džepovima tražili
Kovane novčanice
Smijali smo se istim šalama

Sretali smo se
Na željezničkim stanicama
Ali smo odlazili različitim vozovima
Ti zelenim
A ja crvenim
I nismo znali kuda putujemo
A ko bi to i zapamtio
Kad se kroz jednu tačku
Može provući
Beskonačno mnogo tračnica
Koje vode u nigdje
Jer beskonačno
Nama je uvijek bilo nigdje

Mi nismo vjerovali u beskraj
Jer smo ga imali

Sretali smo se
U prolazu
Kada bi nam se vozovi mimoilazili
Ti si uvijek bila naslonjena na lijevo
Staklo prozora
A ja na desno
Kao da smo znali da ćemo se vidjeti

Sretali smo se
Na grobljima
Jer su nam umirali zajednički prijatelji
Pa smo se opet rastavljali
I odmah zaboravljali
Da smo se ikada sreli

Sretali smo se
Na šetalištima
I čim bi me vidjela
Uхватила bi me za ruku
I šetali bi
Kao što rade mladi i zaljubljeni

Sretali smo se
U svim vjekovima
Samo je tada bilo nepravedno
Ti si bila uvijek mlada
A ja nekako uvijek star i umoran

Ti si stalno nešto pričala
A ja sam stalno ćutao
I svaku tvoju riječ pažljivo smještao
U jednu olovnu kutiju
Od koje se nisam odvajao
Pa kada sam ostajao sam
Svako slovo sam izvlačio
I slagao ih kao puzzle

Mnogo je život
Trebao mu nekad
(Bar kada to možeš)
Ukrasti malo vremena
A ukradene stvari se najbolje čuvaju
I nikom ne pokazuju

Ponekad
Kad bi te zabolio zub
Sjetila bi se mene
Jer sam jednom uspio da te ubijedim
Da svaki bol nestaje od moji poljubaca
A ja sam odmah trčeći dolazio
Da te liječim
Jer sam stanovao u stanu pored tvojeg

Sretali smo se
U sobi bez svjetla
Na istom krevetu
Svuda sam te ljubio
I stalno pokušavao
Da usnama i prstima

Zapamtim tvoj stomak
I oči
I vrat
I ...

Sretali smo se
Dok smo pili prvu jutarnju kafu
I uvijek bi me pitala kako se zovem
A ja bih ti dodavao smeđi šećer

Voljela si da ti govorim
Ali si me naučila da ćutim

Svi koji ti kažu
Da je za ljubav potrebno dvoje
Lažu
Dovoljno je samo jedno
Dokaz za to ti je i ova pjesma

Vjeruj mi

LJUBAV

Ljubav je kad prestaneš da voliš
A počneš da ćutiš
I kad si lak
I kad uvježbavaš osnovne korake tanga

Ljubav je kad nadržasteš
Sve živo
I sve mrtvo
Kad se više ničeg ne plašiš
I kad osjetiš da ti Bog diše za vratom

Ljubav je kada shvatiš
Da te niko nikad
Nije volio
Dok si se ti radovao svakom rađanju

Ljubav je kada si nijem
Pa se dogodi neko čudo
Da u snu progovoriš

Ljubav je kada si mali
A možeš da dohvatiš zvijezdu Danicu

Ljubav je kada nemaš šibicu
A prsti ti gore

Ljubav je kada si mrtav
A ti bi želio da si živ

Izvini zbog ove pjesme
O ljubavi se ne priča

OBEĆAJ MI

Zadigni haljinu
Kao da se spremaš
Da pregaziš more
Tek toliko da vidim bjelinu tvoje
kože
A ostalo pusti mojoj mašti
Pa bosonoga uđi u bajku

Za dobrodošlicu
Posluži se kivanom pšenicom
Pruži mi ruku
I dozvoli da ti osjetim miris
Da bih produžio san

Ne smiješ me poljubiti
Jer se u bajkama dešavaju čuda
Poljupcem se vraća život
I počinje sve iznova
A ja sam umoran i nenaspavan

Da sam znao
Da ćeš doći
Sjedio bih na obali
Svih ovih praznih godina
I čekao talas
A ovako samo ćutim i sanjam

Obećaj mi
Da ćemo jednog dana pomiješati oči
A ja ću ti za uzvrat
Donijeti more
Sa svim školjkama
Ribama
Koralima

Pokloniću ti i zalazak Sunca
A Sunce je vješti lopov
Kojeg sam dresirao
Da krade sve tvoje čari
I da mi ih donosi
Dok sanjam
Pa mi sve to detaljno prepriča
Oblikuje
I naslika

Obećaj mi

NASLIKAJ MI PJESMU

Zamisli
Da je slikar pjesnik
I da umoci jezik
U gustu crvenu boju
Samo malo razrijeđenu
Sa životom i slobodom
Pa da onda
Obliže bjelinu papira

Uh
Kakva bi to bila pjesma
Jedan mali život
Puna snage i hrabrosti
Slikana širokim potezima
Kao oštrom i tankom
Slikarskom
Špahtlom
Ne bi bilo ljepše pjesme
Ni ljepše slike
Ne bi bilo
Ljepših ženskih oblina
Ne bi bilo više mira u glavama

Kako bi riječi i boje poludjele

Pjesnik i slikar

Ubijaju maštu
Tako što je oživljavaju

Zamisli sad
Da pjesnik nema riječ
I slikar da nema jezik

PJESMA OD TRI DUGE GODINE

Znam
Tada si imala tri godine
I zvala si se Sofija

Znam da si govorila samo francuski jezik
Pa smo se pogledima sporazumijevali

Igrali smo se ispod starog
Gvozdеноg kreveta
Koji je imao dvije široke
Bijele metalne table
Na kojima su bili naslikani
Veliki šareni paunovi
Puni kiča i promašenosti

Pretpostavljam
Da sam te tada i poljubio
Jer otkud
Još mirisi u mojim ušima i sljepoočnicama
Ali zaboravio sam skoro sve
Jer tog ljeta
I ja sam imao tri godine
I da te tad nisam vidio
Ne bi danas bila
Toliko lijepa

Znam
Da su se kasnije nizale godine
I da si stalno mijenjala imena
Jedan jezik si zaboravljala
A drugi učila

Čuo sam
Da si se zvala
Dragana
I Dijana
I Jelena
I Mirjana
A meni je bilo svejedno
Uvijek si bila moja
A ja sam i dalje imao tri godine

Ne znam kako
Ali znam
Da si me uvijek pratila
Dok sam sjedio u školskoj klupi
Dok sam šetao na maturskoj večeri

Ispraćala si me i kad sam išao u vojsku
I kad nisam mogao da spavam

Ne znam kako
Ali to sam sve znao
Bila si tu i na mom vjenčanju
Znam
Četrdeset dugih godina

Tumbam i okrećem neka slova
I od njih stvaram samo bajke
I u njima gradio
Kule i dvorce za đavole i zmajeve
A pjesmu ne nađoh

Žao mi je
Što nisam uspio da kažem
Koliko si divna
I koliko mi trebaš

A šta si i očekivala
Kada sam i tad imao samo tri godine

Nikad nisam plakao
Jer sam uvijek bio žedan
I samo sam maštao
Da skinem sa vrata
Džak od 40 kilograma

Sve sam zaboravio
Jer i sad imam samo tri godine

Molim te
Hrabrija si od mene
Ti prva zatvori posljednju
Koricu moje zbirke pjesama
A ja ću za sobom
Zatvoriti vrata
I ugasiću svjetlo

Ne plašim se više mraka
Sad sam odrastao
Imam pune tri godine

PJESMA SA OTVORENIM OČIMA

Otvori oči
Dok se ljubimo
I pamti
Zapamti datum
Vrijeme
Broj otkucaja svoga srca
Broj mojih zuba
Boju neba

Zapamti
Koji je oblak bio brži
A koji ljepši
Pamti njihove oblike
Pamti
Kuda su mi sve šake šarale
Šta su sve dodirivale
I zapamti
Da sam želio da to traje vječno
Pamti
Koliko imaš vulkana u sebi
Koliko vreline
Koliko imaš godina
I zapamti
Da se usnama najbolje krade
Ne razmišljaj o ljubavi
Jer ćeš se zabrojati

Pa nećeš ništa zapamtiti
Čak
Ni jedan jedini trenutak

Bog je ljubav
A njega nikad nećemo vidjeti

Pamti osjećanja
Smrt ćeš pobijediti
Sve što zapamtiš
Sve što sačuvaš
Biće tvoje

Pamti
A ja
Ako ti nešto
Od toga zatražim
Reci:
- Ne dam, to je samo moje!

POŽELI MI SREĆU

Poželi mi sreću
Idem da te tražim

Prospi izvorsku vodu
Po mojim stopama
I moli se da se ne okrenem

Poželi mi sreću
Jer ako te ne nađem
Neću znati da me ima

Poželi mi sreću
Znam da si blizu
Ali i da je put dug
I da je visoko

Do skoro sam mislio
Da si moja sjenka
Ali ti nisi crna
Poželi mi sreću
Skinuću cipele
Bos ću hodati
Pretvoriću se u muziku
Biću lakši od ludosti
Brdima biću eho
Rijeke će ječati
Ali me neće vidjeti

Niti opipati
Požare ću zasmijavati
A laž daviti
I biću srećan

Poželi mi sreću

Znam kad si se rodila
Znam ukus mlijeka kojemu si dojena
Znam sve tvoje igračke
Jer sam ih ja pravio
Od stakla i vode

Poželi mi sreću
Ovog jutra idem da te tražim
A ti rastjeruj magle i oblake
Nevješt sam u letjenju
Tek učim

Nikad nisam bio mlađi
Ni stariji

Poželi mi sreću

Volim te

SANJIVA PJESMA (Pričam ti san)

Ja
Kao u nekom gradu
Možda u Moskvi
Možda Petrogradu
Ili u ruskoj stepi
U nekoj kući od drveta

Sjedim na pragu
Između dvije sobe
Ličim na dječaka
Slušam poeziju
Čekam tvoj glas
I pjesmu

Очи чѣрныѣ

Znam da si tu
Osjećam
Ali ne vidim ti lice
Već samo dugu i plavu kosu
Koja mi liči na vodopad
Bistre rijeke
Koja ponire u srce Zemlje

Tu mi se san prekida
Pa se seli

Sada sam u krevetu
Spavam
A ne spavam
Mislim da tvoja mala stopala
Dodiruju moje tabane
Ne smijem da se okrenem
Da te ne probudim
A to je bio tvoj sin jedinac

On je mali dječak

Kad sam pomjerio mali prst na nozi
On se probudi
I uplaši se od moje jareće bradice
pa poče da plače

A ti
Kao svaka majka
Odmah se i stvori zmeđu nas
Odjevena u crveno
Ljubiš ga
Umiruješ
Misleš da je opet sanjao neke utvare

Mene ne vidiš
Jer ja ne postojim
A nemam ni jezik da bih nešto kazao

I ne znam kako se tada sjetih
Naše fotografije

I opet onaj bijeli taksi
I isti onaj vozač
Koji čeka da me izbavi
Što prije iz tog grada
I odveze u onu istu ulicu
Kojoj stalno zaboravljam ime
Ali on zna

Tada se probudih

Neću više da spavam

Ipak
Zahvaljujem se stalnom mom bolu
U desnom ramenu
Što se sjetih ovog sna
I što naučih da ga zadržim

Znam da ovo ne liči na pjesmu
Jer ovo i nije pjesma
Ovo je samo san
A svaki san je pjesma

Dobro jutro

TI i ONA

Da si TI
Nekim čudnim čudom ONA
Onda bi znala
Šta pamte prsti moje desne ruke
Lijevi obraz
I
Ruža

Ali TI ne možeš biti ONA
(Naravno da ne možeš)
Jer ONA je alhemičar
Zna da podari život
Pa da ga oduzme
ONA može sve
ONA miriše na poznu jesen
ONA voli da igra
ONA divno šapuće
Vas dvije nemate ništa slično
TI imaš velike dojke
A ONA male
TI si arogantna
Proračunata
Hladna
A ONA tiha
Meka
Ženstvena

ONA je željna života
ONA zna šta ima
A ja ne znam šta nemam
ONA ima SJUTRA
A ja sam i ovo DANAS
Bez borbe izgubio

Vas dvije nemate ništa zajedničko
Dok ona roni u dubokoj vodi
Preko koje plivaju ružine latice
TI nećeš da mi se javiš

TI me ne voliš
Mrziš
I oduševljava te neko ko lovi ptice
A ONA i ne zna da ja postojim
Iskreno
To ne znam ni ja

SKADARSKO JEZERO I OKTOBAR

Samo
Na Skadrskom jezeru
Iz vode
Ko iz njedara
Iskaču brda
I štrče
Kao dojke mlade žene
Koja je dojila sina i ćerku

Žao mi je što su mi ruke kratke
A usta velika

Dok me libido mami
I hvata ribarskom mrežom
Gledam ludo Sunce
Gledam pa ne vjerujem
Kako ga voda
Svakog sutona guta
A ono nad njom srećno umire
Kao Narcis
I uživa

I Skadarsko jezero
I ja
Smo u kriptodepresiji
Ono se poigrava sa geografijom i morem

A ja sam u zemlji
Iz koje viri
Samo moje lijevo oko i nos

Sagradiću kuću
Tačno na sredini dugog puta
I ona će imati samo jedan prozor
Kroz koji ću bacati mamce i udice
Da hvatam ribe i đavole
Koje ću
Kao žrtvu
Prinostiti
Dijani
Boginji lova

Skadarsko jezero i oktobar

UROKLJIVE RIJEČI

Bogojavljenje
A ja tebe sanjam

Sve to brižljivo skupljam
I čuvam
Kao što neko razmaženo derište
Čuva svoje i tuđe igračke
Kao što zima čuva grumen cerovog
žara
Kao gladni kurjak miris srne

Nikom
Ništa
Ne dam
Moje je

Ne dam

Nikom ništa ne pričam
Ćutim
Imam urokljive riječi
Urokljive su mi i oči
I prsti
I uši
I zato sam te samo jednom vidio
I samo jednom poželio

Da te što nježnije dodirnem
Kao ranu na svom lijevom oku

Sačuvaću ja i sljedeći san
I svaki naredni
Ali sam ljut na sebe
Što ne mogu zapamtiti
Ime našeg pisca realizma
Po kojem se zvala ulica
U kojoj sam napisao
Najdražu pjesmu
Zaboravio sam i njen broj
I grad u kojem se nalazila
Zaboravio sam i koja je to moja
Najdraža pjesma

ZAŠTO

Zašto si željela
Da uđeš u moju pjesmu
Kad tamo nema svjetlosti
Ni vazduha

Tu se Mjesec ne vidi od noći
Ruže rastu bez latica i mirisa
Vatra vodu pretvara u led

Pjesma mi je puna
Ali ipak ostavim po jedno mjesto
Za neki glas
Za neku riječ
Ogromna je
I ne mogu jojse vidjeti zidovi
Ni vrata
Niti ih ima

U njoj ja živim
Ali sa samim sobom
Ćutim
I ćutke prenosim isti veliki kamen
Sa jednog mjesta na drugo
Pa ga opet vratim

Zašto ...

Tamo nema ni hljeba ni vina
Mislio sam da si pametnija
I zdravija
A jesi lijepa
Uhhhhhhhhh
Ljepša od sreće

Ipak
Napraviću ti uslugu
Tvrdoglavice moja
Izbaciću te iz pjesme

Izaći ću iz taksija
A tebe nek odvede u drugi kraj
grada

Izbaciću te iz pjesme
Ali svaka moja pjesma
Biće tvoja

NIJEMA PJESMA

Nas dvoje ne pričamo
Nikad nismo ni pričali
Mi se čak ni pogledima ne dogo-
varamo
Jer
Ona je slijepa na desno
A ja na lijevo oko

Mi nikad ne pričamo
Mi smo umjetnici
Od tišine umijemo da izvajamo
Komarca i Akonkagvu
Mi nikad ne pričamo
Mada ja imam potrebu
Da joj ispričam jednu priču
I kad bih i pomislio
Da nešto izustim
Mi smo upravo tada
Ili rađali
Ili plakali
Ili umirali od neizvjesnosti
Ili sahranjivali naše roditelje

Mi nikad ne razgovaramo

Ipak

Jednog trenutka
Nakon toliko šarenih godina
Njen hrabri glas
Uplaši moje uho
 - *I, šta si ono htio da mi ispričaš?*
Nisam znao
Ali na mojoj glavi više nije bilo usana
A i bilo bi degutantno
I
Uzaludno
Da joj ispričam priču
O
Sizifu

LUTAJUĆA PJESMA

Tačno
U 5 časova
Uzmi parče hljeba i vino
Pa kreni sa sjevera svoje zemlje
Da pregaziš more
Kojeg odavno više nema
I svi će misliti
Da si hrabra
I da si odlučila
Da budeš
Srećna

A ja ću
Tačno u 5 časova
Uzeti parče hljeba i vino
Pa ću krenuti sa sjevera moje zemlje
Da gazim negažene vrleti
I svi će misliti da sam lud

Idi dok budeš imala snage
A i ja ću ići
Dok budem imao snage
I tu ćemo se sresti
Baš na sredini puta

Prepoznaću te

Po boji pšenice
A ti ćeš mene
Po boji kamena

Tada će dunuti neki vjetar
Koji će stvoriti jaku buku
I nećeš me čuti
A neću ni ja tebe

Ući će ti pijesak u oči
I nećeš me vidjeti
Ući će i meni pijesak u oči
Pa ni ja tebe neću vidjeti
I istog trenutka
Počecemo da vjerujemo u snove
I moći ćemo da letimo
A kad poletimo
Više se nećemo sresti

Ti ćeš biti srećna
A ja ću biti lud

Ima li razlike
Između sreće i ludosti

DOSADNA PJESMA

Otrgni se od mene
Idi
Dosadila si mi
Želim da ostarim
Da vidim sve šta i drugi vide

Imam potrebu da sadim krompir
I pšenicu

Sad mi je potrebno malo laži

Ne tjeraj me
Da uzmem tupi nož
Pa da te kao pijavicu
Izrežem sa komadom svoje kože
Sa koje mi život isisavaš
Otkinuću te
Sa mojih usana
Pa sa desnog palca i kažiprsta
Sa čela
Sa stomaka

Idi
Bježi
Ne brini za mene
Trebala si se brinuti

Kad si obnažena
I namirisana bludom i vinom
Pokucala na moja vrata
I rekla:

*- Otvori Sezame, ja sam tvoja pjesma!
Uzmi me!
Ni ne sanjaš šta ja umijem da ti uradim!*

A ja sam već tada
Ispred tebe stajao nag
I maštovit
Željan vlažne topline

Nisam smio nag otvoriti vrata
Morao sam imati bar šešir

Bježi
Ti si sadista
Lešinar
Parazit
Ti nemaš svoje srce
Nego tražiš tuđe
U kojem ćeš izroditi larve
Koje će sve ucrvljati

Neka ucrvljaju

Idi
Bježi
Ne trebaš mi
Ona te neće pročitati

Zaboravila je sva slova
I sve glasove
Pa je odselila

Idi
Ne tjeraj me
Da ja tebe tjeram
Kao što se tjera nada

GLADNA PJESMA

Ako mi još jednom
Pomenete nju za ručkom
Poješću viljušku od rostfraja
Sve tanjire
Posudu za salatu
Činiju za pikantni sos
Onu duboku šerpu što liči na lonac
Poješću i ovaj stari sto i stolice
Pa ću umrijeti naduven
Sit
A
Gladan
Pomenite mi samo
Kakve ima oči
Kako miriše na narandžasto i meko
Kako šapuće
Poješću ovu vitrinu sa svim suvenirima
Koje sam sakupljao od Kineskog zida do
Avganinstana
Poješću šifonjer i svu garderobu
I slike
Prozore
Zidove
Pa je nećete imati više gdje sačuvati
Niti zadržati
A usta ću vam zaliti olovom

*- I, znate šta?
Dok jedemo, nije kulturno da pričamo!
A, ako znate da je smrt
Stvarno tako strašna,
Krajnje je vrijeme da mi poslije ručka
Uz šoljicu kafe
Sve polako ispričate!
Prijatno!*

JANUAR

Januar je
A ti sjediš na obali mora
I gledaš
Kako ti plima
Odnosi ružu na pučinu
A odatle
Preko Otrantskih vrata i Sredozemlja
Do Španije

Teško je naći ružu u januaru

Igraš se
Misliš da ćeš je tamo vidjeti
A kad dođeš tamo
Naići ćeš na hiljade drugih ruža
I hiljade drugih žena što liče na tebe
I nećeš prepoznati svoje latice
A ni sebe
Tako žene ubijaju svoje ruže

Ustani
Prehladićeš se
Pa ko još zimi ide na more
Sem onih koji stalno kasne
A takvi smo i ti i ja
Mi uvijek žalimo što nemamo vremena

A vrijeme
Oko moje
Ne postoji
Mi ga sami stvaramo

Ustani
Prehladićeš se

Ustani
Sjutra je Božić
Moraš zapaliti svijeću
A meni će Bog oprostiti
Što ga neću sačekati
Mora mi oprostiti

DRAGO MI JE DA POSTOJIS

Pa se pitaš
Zašto prestajem da pišem poeziju

Ti si otjelotvoreni san
Jednog petnaestogodišnjaka
Koji još u meni zbraja godine
I koji je
Odmah prepoznao
Da tako treba da izgleda žena

San
Noć
I dan

Prepoznao sam te
Nema više potrebe potrebe
Da pišem o ljubavi

Drago mi je da postojiš

**GLASNO
ĆUTANJE**

KLJUČ

Uđe u moju sobu
Punu katarze i prljavog veša
I sa sobom unese miris ravnice

Inspiracija se uplašila i pobjegla

Ona dođe da mi kaže
Zašto još uvijek pišem pjesme
Zašto umirem
Pa opet oživljavam
Ali
Slučajno
Tog jutra nisam bio živ
I nisam bio raspoložen za priču i laži

Ona je otčutila šest minuta
Popila crnu kafu
I pored glave mi stavila
Crvenu ružu
Koju uvijek nosi sa sobom

Poljubi me u čelo
I ode uz osmijeh
Jer se sjetila
Da ja na ravnici ne znam
Da odredim strane svijeta

Sjutra
Kad oživim
Promijeniću
I ključ
I bravu
I vrata
I kuću

VUK

Što me nisi
Začela
Sa vukom
Pa da se ne plašim
Ljudi

Ali sad je već kasno
Ljudi su postali vuci

Biće mi žao
Što
Kad poludim
Neću znati da sam lud
Žena će me ostaviti
Sin će me se stidjeti
Ćerka će plakati
A ja ću pjevati

Što me nisi
Začela
Sa vukom
Pa da umjesto pjesme
Slobodno zauvijam sa vrha Komova
Na Mjesec

I svi bi mislili da sam opasan
Imao bih velike zube

Koje bih pokazivao psima
Vidio bih u mraku
Nanjušio pa tjerao đavole
Sisao tvoje toplo mlijeko
Volio košutu
I čekao kuršum lovca

VODA

Voda je glupa
Kada je dozvolila
Da se u njoj začne život
Pa sad
Jedino može
Da teče niz brdo

Voda je glupa
Jer da je pametna
Podavila bi sve uzaludno
Sve što čeka
Sve što se nada
Sve što misli da je srećno
Pa bi onda mogla
Da odjuri uz Himalaje

Voda je prevarant
I velika kukakvica
Niko je ne tjera
A ona bježi
I daje smisao besmislu

Voda je glupa
Ali ja je glupo volim
Jer se sada nalazi u nekoj kadi
I dodiruje

Bijelu kožu neke plave žene
I sve njene obline
Koje ja nisam vidio

Ispih punu čašu vode
I rasuh se po svim sedam strana
Mog svijeta

IZVINI

Izvini
Što se ti i ja udaljismo
Ti si letjela
Dok sam ja kopao zemunice
I sahranjivao žive i nežive
Oponašao đavola
A đavolu se rugao

Ti si sijala
A ja sam
I zimi i ljeti
Preko glave držao ćebe

Ti si bila laka
A ja kum sa olovom

Pjesmo
Opasno je biti slobodan
To je zamka

Pjesmo
Izvini što se nisam budio
Na svaki tvoj dodir
I dah
Mislio sam da sanjam
Tvrдио sam da je java gvožđe
A od gvožđa su bili

Samo moje čelo i jezik

Pjesmo

Izvini što se otuđismo

A nisam imao nikog bližeg

I nikom više nisam vjerovao

Izvini

I hvala ti što me naučila da plačem

Ja ti ništa nisam dao

Stidim se

Ipak

Ti si pjesma

Ti treba da daješ

A moje oči da uzimaju

Izvini

Od večeras

Ti ideš na jednu

A ja na drugu stranu

Putevi su dugi

Beskonačni

Izvini

I

Laku noć

Uhhhhhhh

Da samo znaš

Kako mi je teško

Da stavim tačku

NEDJELJNI RUČAK

Žena je kupovala namirnice za
Nedjeljni ručak
Muž je nervozno pušio cigaretu
Ispred prodavnice
A dijete je kažiprstom čačkalo nos

Ženi je zafalilo novca za hljeb
Muž je zaboravio svoj prazni novčanik
A dijete je iščačkalo veliku slinu

Žena je nosila kese i nešto gundala
Muž je vikao i za sebe i za nju
A dijete je od oca dobilo šamar

Žena je sabirala cijene sa računa
Muž je vozio automobil i psovao
Svaku rupu na cesti
A dijete je lijevim kažiprstom
Čačkalo drugu nosnu šupljinu

Žena je umjesto hljeba skuvala krompir
Muž je sa dva oka gledao u tri tačke
A dijete je izvuklo još veću slinu

Žena je postavila ručak

I otišao je da spava
A dijete je sjedjelo i ćutalo ispod stola

Žena je plakala bez suza
Muž je spavao bez snova
A dijete je lijepo disalo kroz čisti nos

ĆORAVA PJESMA

Ne nišanim
Niti namigujem
Niti me boli oko
Nego sam ćorav
Za ove godine
Kada se ljudi takmiče
U trčanju
U nazad

OKEAN

Ja nikad nisam vidio okean
Ali gospođa Gill jeste

Ona svakog jutra
Ispija neko egzotično piće
Sjedi na kamenu
Gleda u pučunu
I živi

Pred njom
Okean
Mijenja boje
Na njegovoj površici sluša Štrausa
Prepoznaje pastelne boje Viljema
Tarnera
I naslućuje miris
Meksika

Ja nikad nisam vidio okean
Ali Gospođa Gill jeste

Ona je dama
Ona zna šta će biti sjutra

Ja nikad nisam vidio okean
Ali gospođa Gill jeste

Poput mađioničara
Svakog jutra
Ona mi donese miris soli
I algi

Ja nikad neću biti na mjestu
Gdje sada stoji gospođa Gill

I ja znam šta će biti sjutra
Jer mene ne daju
Moja brda
I mirno čekam
Da me pretvore u korijen i kamen
Jer jedno bez drugog ne umiju da žive
Ja nikad neću vidjeti okean

NAUČI ME

Uvijek kasnim
Jedan korak
Jednu godinu
Jednu sekundu
Jedan život

Nikad nigdje nisam stigao na vrijeme

Žurim
A kasnim

Ludo je da me požuruješ
Da me ubjeđuješ u nešto još luđe
Na primjer
Da je Sunce odmah tu ispred prstiju
Da se vatra gasi realnošću
Dok ja gorim s đavolima
Sa kojima se i ljubim
Gađam kamenjem
Pa se od čamotinje
Na kraju pojedemo i poubijamo

Žurim
I kasnim

Ne budi sebična

Ni djetinjasta
Nego me nauči
Kako da priviknem
Zjenice na svjetlost
Da vide oko

Nauči me kako se jede breskva
Koje se vino pije uz morske plodove
Kako se uživa
Kako da budem spokojan
Kako da razlikujem mirise
Nauči me
A ja ću tebe
Kako nastaje pjesma

-E, pa, dobro!

Reče i uđe u moje oko

TIŠINA

Tišina
Je glasno
Najglasnije
Ćutanje

Ćudljiva je
Želi sve da sačuva
Ispod suknje bi sve strpala

I dok ti nesto govori
Ona ćuti
Kao da nema usana
A ima zube
Od dva metra

Tišina je iščekivanje
I ljubljenje
I plač
I tama

Tišina
Te tjera
Da znaš
Tačan broj
Nabora na plafonu
Na zidu

Na podu

Tišina je mećava

I zima

I ja

GRADITELJ MOSTOVA

Pjesnik živi u zemunici
I nikad nije vidio Sunce
Ali pokušava da ga napravi

On ne izlazi ni noću
Čuo je da postoje
Hijene i lešinari
U stvari
On
Ne zna kada je dan
A kada noć
I nema vremena za te kosmičke
igrarije

Njega niko
Nikad
Nije vidio
Čak nije vidio ni svoj lik
Pa ni sebe ne bi prepoznao
I ne zna
Da li stvarno postoji

Ponekad
Čuje da zemljino srce
Jekne
I zna da je to bol i muka

A u Indoneziji misle
Da je proklučao neki stari vulkan

Pjesnik ima
Neodoljivu potrebu
Da gradi mostove
Da premoštava razlike
I da se smije granicama

Pjesnik ima
Jedno rebro manje
I zbog toga gori
Pa se kali u Stiksu i Leti

Kad ostane bez vazduha
Pjesnik
Negdje pod korijenom bora
Promoli usta
Ali ne diše
Već zapjeva

Pjesnik
Kad napiše pjesmu
Bliži je kraju

BORBA

Zlo je perpetuum mobile
Hrani se zlom
Zlom se opija
I raste od svog zla

Zlo ne diše
Ne razlikuje boje
Ne raspoznaje slova
Ni muziku
I sa samim sobom
Ima snošaj

U haosu je pronašlo
Zli sklad
I ružno je
I grbavo
Nekako rogljasto

Svoja pokvarena jaja
Polaže ispod najvećeg kamena

Herkul je mit
Volim Euridiku

Čovjek ne smije
Moliti Boga
Da ga izbavi od zla

Stvoren je prema njegovom liku
Pa neka vrati dug
Nek zadavi zlo u matici
I desnom
I lijevom šakom
I nek vrišti od sreće
Dok bude krkljalo

Žao mi je
Što naučnici
Nisu
Pjesnici

OTKUD

Otkud ravnica među brdima
Otkud brda bez borova
Otkud sjenke bez Sunca
Otkud veselja bez plača
Otkud cipela bez puta
Otkud ruže bez mirisa
Otkud muzike bez violine
Otkud riječi bez mudrosti
Otkud poraza bez borbe
Otkud vriska bez glasa
Otkud smrti bez boli
Otkud straha bez đavola
Otkud plusa bez minusa
Otkud mene bez tebe
Otkud ...

Ja se ovdje ne mogu snaći

Oдох

IŠČEKIVANJE

DEFINICIJA

Ako
Neki filozof
Ili umjetnik
Koji je proputovao čitav svijet
Uspije da postavi
Idealnu definiciju ljubavi i smrti
Tada će
Prvi pjesnik
Koji se dokopa papira
Napisati posljednju pjesmu

Živim za taj trenutak
Dosadilo mi je više da umirem
Dok ispisujem neke krivulje
Neke zavijutke
Neke teške riječi
Jer osjećam
Da ih ima bezbroj lakih
Prozračnih
I divnih

Ko prvi sazna
Neka mi javi
Krvlju ću mu platiti

INSPIRACIJA

Bio sam pjesnik
Ali više nisam
I nije mi žao

Pravi pjesnik ima inspiraciju
Od koje ga svrbe rebra
Ima prste
Velike oči
Pravi pjesnik se nada
I umije da traži
Tamo
Gdje niko nikad nije kročio
Pravi pjesnik zna da dobija
Ne umije da laže
Zna koje je vrijeme
I zna kad treba da umre

Da
Pjesnik zna kad treba da umre

Pjesnik je lijep

Ja nisam pjesnik
Nemam časovnik
Nemam inspiraciju

Moje godine sve rastjeraše
Pomamiše trenutke
I snove

Ja nisam pjesnik
Ali umijem da sanjam

Ja nisam pjesnik
Ali još uzaludno nižem stihove
A to je isto
Kao da sam Sizifu
Kupio novi kamen
Na poklon
A nije mu rođendan

Mene i dalje boli desno rame
A ne znam zašto

O SMRTI SE NE PIŠE

Živi ljudi
Ne bi trebalo da pišu o smrti
Samo gube vrijeme

Zašto bi živ čovjek pisao o njoj

Ne piše se o onome
O čemu se ništa ne zna
O onome
Gdje nikada nisi bio

Ako im je već toliko stalo
I znaju neke nove riječi
Nek pišu o danas
Ili o juče
A o smrti neka ćute

O smrti pričaju
Samo oni koji su već dobro mrtvi
A možda možemo
Ponekad
I ti
I ja
Uz prvu jutarnju kafu

Za tebe i nisam baš toliko siguran

Ali ja sam ta vrata odškrinuo
I nos
I oko
Promolio
I istog trenutka osijedio

Nije smrt toliko strašna
Strašnije je
Kada nemaš sa čim pred nju izaći
Ili
Ne daj Bože
Pa da je ne prepoznaš
A ako je ne prepoznaš
Onda nećeš imati vremena
Da razmišljaš o djeci
O poeziji
O milijardi poljubaca
O svim svojim kreacijama
I originalnostima

Ako nikad nisi psovao
Tada ćeš glasno opsovati

- *Majku mu,
možda sam zaista pjesnik!
Pjesnici mladi umiru!*

Pa ne znaš da li da se obraduješ
Ili da zamukneš

E
To nije pošteno
Bar tada ne bi trebalo da postoji
Iščekivanja ili neizvjesnosti
Sve mora biti jasno
Sve se mora urediti
pa odmoriti

Ako nikad nisi psovao
A nisi
Tada ćeš
Pljunuti u šake
I glasno opsovati

- *Majku mu,
možda je još rano!*

PJESMA SA ŽUTIM ZIDOM I ČASOVNIKOM

Kako bi bilo divno
Da nema časovnika
Pa da ne znam šta je bilo juče
I da ne znam koji je danas dan
Pa da se sjutra čitavog dana smijem

Ali
Ja imam veliki časovnik
Iz kojeg svakog časa
Izlazi glupa plastična ptica
I svaki put me uplaši

Ispod časovnika se nalazi stara stolica
Sa visokim naslonom
Na njoj samo ja sjedim
Ćutim
I gledam u jednu tačku
Koja se nalazi na suprotnom
Žutom zidu

Strpljivo sjedim i čekam
Da se pokvari časovnik
Biće mi dovoljno i samo par minuta
Koliko da obujem čizme
Uzmem štap

I odem da udaram površinu mora
Dok me ono ljubi svojim talasima
Koji mi ulaze u oči
U pluća
I guše svojom ljubavlju
I solju

Slan je poljubac mora

Kako bi bilo dobro
Da neko drugi popravi taj stari časovnik
I da se probudi neki drugi Rade Jolić
Koji ima isto 5,6 litara krvi
Male šake
Sanjive oči
Koji je srećan

PJESNIK

Pjesnik je Atlant
Div
Drži mora
Svjetove
Ljudske udese
A pogled ga pretvara u kamen

Pjesnik je samo onaj pjesnik
Koji ne zna da je pjesnik
Ali zna da mora
Da pjeva o sebi
O tebi
I o meni

Pjesnik dugo vodi ljubav

Pjesnik je kao dugogodišnji ratnik
Koji ne umije više da spava
Na mekom dušek
Ali ne zaboravlja
Da ratuje sa samim sobom

Pjesnik ima sposobnost
Da drugačije gleda
Sve mu je bitno
U svemu pronade neki oblik

Melodiju
Svaki oblak
Koji se pojavi iznad Kilimandžara
Njemu je crven
I lak

Pjesnik se plaši sujete
Jer ona se hrani umjetnošću

Pjesnik podmeće i gasi požare
I u svakom izgori
I kosti mu izgore
I jezik mu se zapali
I srce proključa

Pjesnik umire
Samo onda kada on to hoće
Kad počne da mrzi svoje riječi
Kad posadi sjeme koje ne klija
Kad ne pronađe svoju riječ

Pjesnik ...

Pjesnik tiho umire

MAJKO

Slagala si me
Da neće biti rata
Da neće biti gladi
Ni mraka

Slagala si me
Da ću porasti od tvog mlijeka
I da se neću plašiti
Ni glavu saginjati
I da ću biti jak

Slagala si me
Da će mi uvijek biti toplo
Da će mi oko dirati Sunce
Da je život baš život

Slagala si me
Da ću biti lijep
Da nema đavola
I da je noć čarobna

Slagala si me majko
Ne vjerujem ti više

I dalje žmurim
Kad gledam Sunce

Slagala si me majko
Moraću da ti udavim sina

Majko

NE TRUDI SE

Ne trudi se
Da razumiješ kamen

Ne sažaljevaj drvo
Koje je samo u žitnom polju
Divi mu se

Ne čupaj riječi iz usta
Koja nemaju zube

Ne vjeruj osmjehu
Preko kojeg se stavlja šaka
I ne vjeruj sreći
Jer njeno ime je varka

Ne zaustavljaj kola
Koja krenu niz brdo
Nego ih
Poguraj
Što jače možeš

Ne trudi se
Da zapamtiš velike događaje
Pamti male

Maštaj o slobodi
Ali joj se ne nadaj

I ne čezni da pobjegneš
Ne da tebe zemlja

Ne trudi se

PANJ

U centru grada
Bez moga znanja
Posjekoše drvo

Ostade samo panj
Koji zapanji sve one
Koji krenuše na put

I ja sam spakovao
Neraspakovane kofere

Kako ćemo sada da putujemo

Da su nas pitali
Ubijedili bi drvosječe
Da su gradu potrebnija stabla
Nego selima
Nego brdima

Stoji panj
I ja pored njega

Čekam

Donio sam i dvije stolice
I sjedio sam čitavog ljeta

Čitave jeseni
I zime
A u proljeće
Iz panja izniče vragolasti omlad
Koji je obećavao da će biti jak
I zdrav
Da će moći izdržati bar 93 kilograma

Uzeh kofer
Pojedoh autobusku kartu
Pa debeo od nade i čekanja
Jedva prepoznah kamenitu stazu

Oдох kući

Da li će me prepoznati majka

PLAČLJIVA PJESMA

Ja plačem
Na vjenčanjima
Na krštenjima
Na slavljima

Plakao sam i kad su mi se djeca rađala
I kad su izgovarala prve riječi
I plakao dok su oni plakali

Plakao sam
Ispred slike Save Šumanovića
Sa koje mi se
Osmjehivao zaljubljeni par iz Pariza
I plakao dok je Munk vrištao sa mostova

Plakao sam
I dok je Vito
Čekao Sonju
Da je ugrije ispod svog kaputa
I plakao dok je Prever
Ljubio sa petnaest godina

Plakao sam
Dok je Sunce imalo snošaj sa oblakom
Kada je život pobjeđivao

I plakao
Kad sam držao njenu ruku

Plakao sam
kada sam volio
Kad bih napisao dobru pjesmu
I plakao kada sam bio lak

Ja plačem
Samo kada sam srećan
Plačem od divote i miline

Ja lijepo plačem

Možda bih plakao
I kad bi me smrt dotakla
Ali o njoj ne znam ništa
Niti joj vjerujem
Pa zaćutim kao zemlja
I ne gledam
Jer tad izgubim oči
I uši
I dodir

PRVA JUTARNJA KAFA

Od vrha mog nosa
Preko usana
Pa do desnog uha
Šeta muva
Željna prvog jutarnjeg seksa

Neka
Neka šeta i nek se nada

Brkovi su mi natopljeni
Prvom
Hladnom jutarnjom kafom
Ali neću da ih perem
Neću ni da se umivam
Jer ni sinoć
Nakon podgrijanog pasulja
Nisam se igrao sa vodom

Neka
Danas neću ljubiti

Nakon vikenda
Porasla mi je brada
I glava mi izgleda još veća
A podočnjaci
Kao Komovi

Neka
Moja noga tamo još nije kročila

Čuje se zvono na vratima
Ali me baš briga
Ko god da je
Ja njega ne poznajem
Niti on mene
Neka
Nek zvoni
Možda mu otvori moja komšinica
Koja je usjedjelica
Neka

Otvaram knjigu
Književnu kritiku
O Arturu Rembou
I na prvoj lijevoj stranici piše:
„**Poezija je budalaština**“

Neka
Nek piše
Možda je stvarno budalaština

Iskreno
Meni je dosadilo
Da umirem svakog dana
Ali neka
Možda mi to danas i pođe za rukom
Ko zna

POLUMRTVA PJESMA

Ako si riješio
Da umreš
Onda umri sad
Ne ostavljaj za sutra
Tako rade samo loši učenici

Nema tu dvoumljenja
Hoću pa neću
Nego sad
I gotovo

Umri dostojanstveno
Plač
Vrisak
Zapomaganje
Ne pomažu
Najbolje je da ćutiš
I da se ne koprciš
Jer samo tako sebi odmažeš

Ne okreći se
Da vidiš šta ostavljaš
Jer i da imaš nekog i nešto
Takav im više ne trebaš
U tebe je već crv ušao
I sad si crvljiv
I već truneš

Ako si stvarno riješio da umreš
Onda nikom ne pričaj
Jer će se uvijek naći neko
Ko će te spriječiti
A prijatelja nemaš

I nikom ne ostani dužan
Stvari nazovi pravim imenom
Nauči da kažeš

NEĆU

SLOBODNI PAD

$$(v = g \cdot t)$$

Sa balkona
Povratih
(Tek ispijenu
Prvu jutarnju kafu)
Na neku pticu
Koja je baš tada
Tuda ludovala
I zamrzjeh je
Što ne umije brže da leti

Istog trenutka
U sebi ubih želju
Za letom i slobodom
I postade mi
Drago
Što nemam krila
Jer neću bar morati
Da ličim na
Kokošku

Ipak
Draže su mi
Ove moje krive ruke
Sa kratkim i debelim prstima
Koje nisu više ni za pisanje

Ni za ženske dojke
Ni za kopanje zemlje
Nego za podsmjeh

Dragi gospodine Crnjanski
Kleo sam se u sve živo i mrtvo
Da nikada nikom neću zavidjeti
Ali tebi zavidim
Što si pronašao
Svoje srećne prostore
Koje ja nemam
Niti ću ih ikad imati

Trebao sam ostati u krevetu
Ali
Tamo mi je hladno
Nago mi je tijelo
Zgrčeno
Majka me odavno nije pokrila
Vunjenim ćebetom
Iako je još živa
I još tinja

Sa balkona gledam na cestu
I osjećam
Da pločnik istinski voli
I istinski vapi
Za
Mojim
Čelom

SMIJEŠNA PJESMA

Kad čujem riječ SMRT
Odmah uzmem drvenu stolicu
Sjednem
Prekrstim noge
I počnem da se smijem

Smrt je veoma glupa
Toliko glupa da je smiješna
A kasnije i dosadna
Pa opet smiješna
Toliko smiješna da stiskam
Butine
Da ne procurim

Smrt je toliko smiješna
Da ću umrijeti od smijeha

Zamisli molim te
Šta će njoj
Moje uspomene i snovi
Šta joj trebaju
Moji kvarni zubi
Zašto joj smeta
Što volim da gledam Sunce

Zašto mi ne da
Da ispunim svoja obećanja

A sve je to veliki teret
Zbog kojeg
Ne dižem glavu iz zemlje

Ako imaš vremena
Idi na sahrane
I pogledaj lica pokojnika
Svi su nasmijani

Svi su se smijali smrti

KIŠOBRAN

Sa oba kažiprsta u nosu
Šetam ovim šarenim vijekom

Kad sam prestao da gledam
Naučio sam da hodam
Da haotično i nasumično
Brzo pomjeram noge

Čini mi se
Da sam odmah uhvatio
Jednu vjetrenjaču
Ili je to možda bila neka nevjerna žena
Koja je imala dugačke ruke
A nevjerna žena
Vjerna je samo ljubavniku
Pa to pustih
Jer
Ovdje je zemlja
Ispošćena i jalova
Zbog kisjelih i prljavih kiša
Jalove su i misli
I snovi

Trulo sjeme se ne sadi

Čim nešto novo naučimo
Odmah želimo da se osamostalimo
Pa prvo pobjegnemo od Boga

Rizikujem
Moram naučiti kako se piše posljednja
Pjesma

Prljava kiša još pada

Dobro je
Ponio sam šareni kišobran

KAMEN

Kamen
Ne trpi drugi kamen
Ljubomorani je
I tvrdoglav
Kao kamen

Kamen se brzo zagrije
A još brže ohladi
I ne može da se okali
Nego puca

Kamen ima kamenu boju
Divalj je
Voda pokušava da ga uobliči
Ali joj ne uspijeva
Već od njega pravi pijesak

Na kamenu se rađa
Na njemu se sjedi
Jede
Umire
Od kamena se ne može pobjeći
On nosi gene postanka

Kamen stoji o vratu
Na vratu
I iznad glave

Ispod kamena je plodna zemlja

Kamen ide u visinu
Propinje se koliko može
I koliko ne može
A kad se ispenje
Gleda ravnicu
Koju voli i za kojom sniva
Kad je ugleda
Ona mu se učini još ljepša
Pa
Pada
I pravi lavinu

KRUG

Znam
U februaru moram
Zažmuriti
Prvo na lijevo oko
Pa na desno
Pa na oba
(Kao da namigujem)
Jer sam te oči
Baš u tom mjesecu
Prvi put otvorio

Krug se mora zatvoriti

Sada sam porastao
Prerastao sam strah
Naučio sam da gledam
Hodam
Da trpim bol i žeđ

Više me ništa ne boli
A vodu mrzim
Jer je u njoj sve začeto

Krug se mora zatvoriti

Mora se to desiti

Baš u februaru
Ali šta ako tada bude veliki snijeg
Pa mi ne mogu naći mjesto
A djeca su mi zimomorna

Znam
Posadiću bor kao biljeg
A on će me svojim žilama
Sažvakati i pretvoriti u vodu
Pa će me vinuti u nebo
I biću viši od šljive
Žica i dalekovoda

Krug se mora zatvoriti

Dosta je bilo
Nema ničeg
Što bih još volio da vidim
Osjetim
Naučim

Dosta je bilo

Krug se mora zatvoriti
Ali moram
Još samo malo sačekati
Samo toliko
Da mi se sin prvi put obrije
I da mi se ćerka
Prvi put zaljubi
Pa da bude prevarena

Dosta je bilo

Oprostite jabuke moje
Možda sam sebičan
Možda lud
Možda lud i sebičan
Možda umoran
Ali tako mora

Tata nikad nije nosio kišobran po
Nevremenu
I bila mu je glava mokra
I košulja
I potkošulja
Ali su mu cipele ostale suve i čiste

Krug mora biti zatvoren

KAKO SE PIŠE POSLJEDNJA PJESMA

Da bi napisao
Posljednju pjesmu
Prvo i najteže
Što moraš znati
Je
Da si pjesnik
Jer pjesnik
Obično i ne zna da je pjesnik

Ako nisi pjesnik
Onda si osuđen
Da i dalje pišeš
I preživljavaš
Sujetu i agoniju

Takođe
Poželjno je da nisi baš živ
Ali da si svjestan da je bilo nečega

A kad dođe taj trenutak
Ne smiješ ništa da radiš
Ni da piješ
Ni da dišeš
Ne smiješ ni da razmišljaš
Da se nadaš

Snovi su opasni

Zaboravi
Da si ikada vidio
Crvenu i plavu boju
Zaboravi
Mirise zrele
I krupne maline
Ispod nabrekle bijele
Ženske bluze
Koje su na njoj
Napravile dvije velike
Krvave fleke
Koje nikad nisi dodirnuo

Zaboravi svoje godine

Zaboravi i one oči
I onu kosu
Zaboravi da si ikada ljubio
I da možda usta i nisi imao

Moraš sve to zaboraviti
Jer te nisu učili
Kako se bori s đavolima

Govorili su ti
I lagali

-Đavo se od tebe plaši!

A kako crno da se plaši
Kada se on u tebi
Tobom hrani
Tvojom vrelom krvlju
Koja se puši i smrdi na gvožđe
Pa se u tebi osjeća
Kao da je u svojoj vatrenoj kući

Zato
Nikom ne vjeruj
Jer čim povjeruješ
već si prevaren

Zaboravi da gledaš
Vid te vodi do savršenstva
A svjetlo se traži u mraku
Ne u zori
Plaši se zore
Savršenstvo se ne traži
Ono se ne pronalazi
Ne bi imalo smisla

Na kraju
Skinu se go
Popni se na drvenu stolicu
I svu rugobu
I ožiljke koje nosiš na stomaku
Pokaži zidu
Ispovraćaj po sebi
Sve što si pojeo
Čak i kolostrum

Što si prvo posrkao iz majke

Sa obje ruke
Uzmi čekić
Pa svom snagom polomi
Zidni časovnik
Koji te
Varao sa minutima
Otkad si se rodio

E
Tada ne brini
Napisao si posljednju pjesmu

Ne silazi sa stolice
Gledaj u plafon

Srećno

DŽEPARENJE SOPSTVENE DUŠE

*Nikom ništa ne obećavajte
I nemojte se nadati*

Već u svojoj uvodnoj pjesmi Rade Jolić želi da ohrabri svoje čitaoce da se, ipak, samo on nalazi u nedozvoljenoj poziciji. Svima ostalima je data mogućnost da se izvuku iz lavirinta opsjena već samim zatvaranjem knjige. Ukoliko izazov nije veći, a jeste.

Poetika Jolićevih pjesama, tačnije ovlaš dotaknutih misaonih crtica, obiluje osim raznovrsnim hronotopima i jednom cijelom galerijom likova i predmeta u kojoj autor na sebi svojstven način reflektuje nizove specifičnih životnih situacija čiji se pristup, ne sasvim slučajno, oslanja na ironično-sarkastičnu metaforu.

*Otkud ravnica među brdima
Otkud brda bez borova
Otkud sjenke bez Sunca
Otkud veselja bez plača
Otkud cipela bez puta
Otkud ruže bez mirisa
Otkud muzike bez violine
Otkud riječi bez mudrosti
Otkud poraza bez borbe
Otkud vriska bez glasa
Otkud smrti bez boli
Otkud straha bez đavola
Otkud plusa bez minusa
Otkud mene bez tebe
Otkud ...*

Za razliku od većine pjesnika, Rade ima samo jednu dosadnu pjesmu. Ali i nju je zaboravio da napiše, mada je taj naslov ostao. Jer, šta ima loše u tome vidjeti nagog pjesnika, bez šešira, sa neskrivenom željom da sadi krompir i pšenicu.

*Otrgni se od mene
Idi dosadila si mi
Želim da ostarim
Da vidim sve šta i drugi vide*

Semantika Jolićevih epiloških metafora je zadivljujuća, upravo zbog upliva motiva fantastičnog, tog nadrealnog konstrukta iza kojeg se nerijetko skriva sam autor, kako bi čitaocu omogućio što veću slobodu i lagodnost učestvovanja u samoj pjesmi, tačnije u metapoetičnim pasażima koji su potpuno otvoreni za različite umjetničke doživljaje.

*Ništa ne umijem da napravim
Ali znam da sjedim i gledam*

Rade je dovoljno talentovan da pregršt aforizama na istu temu pretvori u strofe koje zatim dramatizuje u jednu pjesmu. (“Ljubav”)

*Ljubav je kada si nijem
Pa se dogodi neko čudo
Da u snu progovoriš*

Vjerujući Lotmanovoj teorijskoj postavci koja naglašava da samo pravo, uspjelo umjetničko djelo nema svoj kraj, sa sigurnošću možemo tvrditi da su Jolićeve pjesme modelovane po principu nezavršenosti pravi lavirinti potrage, prvenstveno za sobom, a potom i potrage za smislom egzistencijalnog bitisanja.

*Zadigni haljinu
Kao da se spremaš
Da pregaziš more
Tek toliko da vidim bjelinu tvoje kože
A ostalo pusti mojoj mašti
Pa bosonoga uđi u bajku*

Da nije pjesnik, Rade bi bez sumnje bio izvrstan muzičar, slikar ili vajar. U svojim stihovima, on je pomalo od svega toga. Igrajući se umjetnostima, Rade nam ukazuje na njihova prožimanja i sličnosti i tako nam daje zadovoljstvo da bolje razumijemo stvari koje nas okružuju.

*Posadiću bor kao biljeg
A on će me svojim žilama
Sažvakati i pretvoriti u vodu
Pa će me vinuti u nebo
I biću viši od šljive
Žica i dalekovoda*

Interpretatorova uloga nije da tek puko uočava i formuliše ono što vidi “na prvu loptu” nego i da učestvuje u realizaciji raznovrsnih značenja koje stihovi, već zahvaljujući izuzetnoj upečatljivosti, potencijalno sadrže.

*Ne zaustavljaj kola
Koja krenu niz brdo
Nego ih
Poguraj
Što jače možeš*

Poezija Rada Jolića zapravo nam pruža iskustvo raznovrsne plovidbe protiv monotone struje, kao nekim vremeplovom pokazuje nam tematske, figurativne i kompozicione skale poezije putem svojih stihova koji su je u kolektivnoj svijesti i konstituisali kao neko poetičko i jezično zajedništvo.

*Ispod časovnika se nalazi stara stolica
Sa visokim naslonom
Na njoj samo ja sjedim
Ćutim
I gledam u jednu tačku
Koja se nalazi na suprotnom zidu
Koji je okrečen žutom bojom*

Nakon prepletanja intuicije i znanja slijedi pravo poniranje u višeslojnost vrhunskih poetskih tekstova pa nije čudno što se čitalac nađe uhvaćen da govori o Jolićevoj knjizi. I ne vjeruje u to da će Rade skorije napisati posljednju pjesmu iako zna kako se ona piše.

Perica Jokić, prof. (Berane)

RADE JOLIĆ= JA

Jezikom osobne poezije, onim koji ima svako božje čeljade, ali kojim ne može baš svatko izbjeći poetizam, progovara Rade Jolić u svojoj najnovijoj zbirci poezije kratkog naslova- Ja.

Mimo lažne arhitekture emocija, nakićenih i uljepšanih lirika, blagim pripovjednim tonom, od prve do zadnje stranice autor se preobražava u mnoštvo, u svoje čitaoce i u svijet izvan sebe. Kaskaderski je pokušaj da se već u prvoj pjesmi ogradi od stvarnosti, te je naziva Pozornica. Srećom je preživio, a hrabre prati sreća- kažu...

Već Gladna pjesma stavlja nas u trag onoga što je na neki način bilo zatočeno u ranijim Jolićevim pjesničkim zbirkama: Iznenadi me(2011.), Odvikavanje(2013.), Nijema pjesma(2014.), nastavljajući život temperamenta hladno- toplo, ne mireći se kako ljubavna poezija nema mjesta u postmodernoj književnosti, umjerenom rezigniran u borbi s vlastitom intimom i kroz bojazan kako se baš ništa neće promijeniti.

Tako se nižu pjesme; dosadna, lutajuća, naslikana, pjesma za ples, sanjiva, zaboravna, ćorava, pjesma sa žutim zidom i časovnikom, plačljiva, smiješna, polumrtva i naizgled- posljednja.

Između, kao i u njima, samo su dvije teme- ljubav i smrt, dvije krajnosti života koje autor često svodi na privid, kao da nam piše iz onostranog, kao netko tko je volio i umro tisuću puta. Pri tome je vizualno naročito naglašeno, jednostavnim i ponovljivim koracima riječi =kroz koje se borba sa đavolskim licem u sebi neminovno seli u dimenziju antropomorfne skepse.

Stil kojim se autor izravno predstavlja najčešće je telegrafski što rezultira dojmom sažetog i brzinskog pisanja autobiografije. Počev od Pozornice pa do Kako se piše posljednja pjesma faktografsko ogledalo se razbija i lijepi nekoliko puta, što je čitaocu potpuno svejedno pored uvjerljivih emotivnih dubina.

Suzana Lovrić (Fojnica)

KAKO UĆI U NEČIJE OKO

/osvrt na zbirku poezije „JA“, Radeta Jolića/

Ima li razlike između sreće i ludosti?

Ovim pitanjem Rade Jolić završava svoju „Lutajuću pesmu“, u zbirci poezije koja nosi jasan naslov – „JA“. I nekako, kao da se to pitanje provlači do samoga kraja knjige. Autor u svojim pesmama ne manipuliše filozofskim pojmovima, odnosno ne više od onoliko, koliko je neophodno da se postavi, ili samo nagovesti pitanje, ne nudeći odgovore, već samo naznačavajući moguće pravce razmišljanja. Time je na najbolji način ispunjen osnovni cilj poezije – da dodirne, da podstakne, da prode.

Autor sve govori svojim pesmama, jednim nadasve iskrenim i prijemčivim pesničkim izrazom. Jednostavnost poetskog iskaza, ogledalo je povelikog spisateljskog umeća, talenta, ali i izuzetne prirodne inteligencije.

Ono što još valja podvući, to je Jolićevo insistiranje na pravilnoj upotrebi jezika. To njegovom radu daje posebnu dimenziju, i dodatnu, ne malu vrednost.

Zbirka poezije „JA“ nije autobiografsko delo u bukvalnom smislu, ali savršeno oslikava senzibilitet autora, i sa te strane nam u ovoj poetskoj knjizi Rade Jolić u potpunosti daje – sebe.

Emotivni naboj, prisutan u svakoj pesmi, manicom velikog majstora, on uspeva da pretoči u estetski sjajno oblikovan umetnički doživljaj.

Ima li razlike između sreće i ludosti?

Ostaje da na ovo pitanje odgovorimo sami, svako za sebe i svako na svoj način. A čitajući poeziju Radeta Jolića, stiče se utisak da nam se osmehuje zrnice sreće. Ili zrnice ludosti? Ili i jedno i drugo? Ko zna...

Svim ljubiteljima poezije, ali i onima koji to još nisu,
preporučujem zbirku pesama Radeta Jolića - „JA“. Iz jednog
veoma važnog razloga: ako se imalo udubite u ove zaista
vredne stihove, autor će vas možda naučiti kako da uđete u
nečije oko.

Mene je naučio.

U Novom Sadu,

21.03.2016.

/na Svetski dan poezije/

Milen V. Šelmić,
književni kritičar i publicista (Novi Sad)

O AUTORU

Rade Jolić je rođen 20.02.1972. godine u Beranama. Diplomirao je na Filološkom fakultetu u Prištini.

Do sada je objavio :

- 1.*Iznenadi me* (poezija) , 2011.
- 2.*Odvikavanje* (poezija), 2013.
- 3.*Veronika* (drama- elektronsko izdanje), 2013.
- 4.*Nijema pjesma* (poezija),2014.

Dobitnik je *Vidovdanske povelje* i treće nagrade književnog časopisa *NAŠA REČ* iz Leskovca.

Zastupljen je u više književnih zbornika, književnim časopisima i dvije antologije poezije.

Živi i radi u Beranama.

SADRŽAJ:

Pozornica	7
POEZIJA JE ŽENA. VOLIM POEZIJU	9
Pjesma za ples	11
Zaboravna pjesma	14
Ljubav	19
Obećaj mi	21
Naslikaj mi pjesmu	23
Pjesma od tri duge godine.....	25
Pjesma sa otvorenim očima	29
Poželi mi sreću.....	32
Sanjiva pjesma.....	34
TI i ONA.....	37
Skadarsko jezero i oktobar	39
Urokljive riječi	41
Zašto	43
Nijema pjesma	45
Lutajuća pjesma	47
Dosadna pjesma	49
Gladna pjesma	52
Januar	54
Drago mi je da postojiš	56
GLASNO ĆUTANJE	31
Ključ	61
Vuk	63
Voda	65
Izvini	67
Nedjeljni ručak	69
Ćorava pjesma	71
Okean	73
Nauči me	75
Tišina	77
Graditelj mostova	79
Borba	81
Otkud	83

IŠČEKIVANJE	85
Definicija	87
Inspiracija	88
O smrti se ne piše	90
Pjesma sa žutim zidom i časovnikom	93
Pjesnik	95
Majko	97
Ne trudi se	99
Panj	101
Plačljiva pjesma	103
Prva jutarnja kafa	105
Polumrtva pjesma	107
Slobodni pad	109
Smiješna pjesma	111
Kišobran	113
Kamen.....	115
Krug	117
Kako se piše posljednja pjesma	120

Perica Jokić: DŽEPARENJE SOPSTVENE DUŠE..... 126

Suzana Lovrić: RADE JOLIĆ= JA..... 129

Milen V. Šelmić: KAKO UĆI U NEČIJE OKO130

O AUTORU.....134

POKROVITELJ

Ministarstvo kulture Crne Gore

SPONZORI KNJIGE:

- 1. Skupština opštine - Berane**
- 2. Skupština opštine - Andrijevica**
- 3. JU Srednja medicinska škola „Dr Branko Zogović” - Berane**
- 4. Dom učenika - Berane**

CIP

